

סדנת תסריט לעבודה בקבוצות קטנות

כתבה:

קרן פרידור – רכזת הבמה המחוננת ומדריכת מורים לקולנוע וכתביה באגף למחוננים ומצטיינים.

prizugi@gmail.com

רציונאל:

התלמידים מתנסים בכתיבת תסריט באילוצים מסוימים ומתוך דיון לומדים בעצמם עקרונות בכתיבה תסריטאית.

הכתיבה המשותפת והעבודה בקבוצות מאפשרת לתלמיד המחונן להתנסות בעבודה קבוצתית ובהגעה לתוצר משותף.

מטרות:

הכרת כלים שונים בתחום כתיבת תסריט.

התנסות משותפת בכתיבת תסריט.

תרגול עבודה בקבוצות. והיכרות בין התלמידים.

ציוד וחומרים נדרשים:

כלי כתיבה + דפים

אפשרי - מדבקות לבנות גדולות + טושים לכתיבת שמות התלמידים

תוצרים מתבקשים:

תסריטים לארבע סצנות קצרות לפי הנחיות הכתיבה.

מהלך הסדנה:

1. פתיחה קצרה

מנחה הסדנה מחלק את סך התלמידים לארבע קבוצות מעורבות. – חשוב מאד לחלק את הקבוצות כך שבכל קבוצת עבודה יהיו תלמידים שלא מכירים אחד את השני ובמהלך העבודה המשותפת תינתן להם ההזדמנות להכיר.

2. חלוקת הסינופסיס ומתן הנחייה שונה לכל הקבוצה לקראת הכתיבה

בתחילת חלק זה, כל קבוצה מקבלת את אותו סינופסיס בסיסי מודפס (מפורט בהמשך). בנוסף, כל קבוצה מקבלת הנחיית כתיבה שונה לאותה סצנה מתוך ארבעה דגשים שונים בתחום התסריטאות. כל קבוצה מתבקשת לכתוב תסריט קצר על הסינופסיס.

הסינופסיס הבסיסי האחד:

שני חברים/מכרים וותיקים עם צער משותף (חברים לכיתה, חברי ילדות וכו') נמצאים בסיטואציה בה מביעה דמות שלישית שאף אחד מהם לא פגע לפני כן.

אחד מהחברים מצוניין להכיר את הדמות השלישית ואחד מהחברים לא מצוניין להכיר אותו.

הנחיות הכתיבה השונות:

1 : כתבו את הסצנה בלוקיישן מעניין במיוחד (שישפיע על ההתרחשויות והדיאלוגים)

2 : אחת הדמויות או יותר, מסתירה משהו שאסור לו להיחשף בדיאלוגים.

3: כתבו את הסצנה כאשר יש הפרעה להתרחשויות ממקור חיצוני או רצון מלאכותי.

4 : במהלך הסצנה נחשף סוד של אחת הדמויות דרך דיאלוגים או פעולה אשר משנה את מהלך האירועים באופן דרמטי.

3. קריאת הסצנות ודיון במליאה:

כל קבוצה מקריאה את הסצנה שכתבה ועורכים דיון לאחר קריאה.

קבוצה מס. 1 : כיצד לוקיישן / הנחייה תסריטאית יכולה להשפיע על הסצנה?

כאשר הסצנה נכתבת בלוקיישן ייחודי אשר תכונותיו יכולות להשפיע על המהלך הדרמטי, בחירה זו תסייע ביצירת הדרמה ובהעצמתה באותה סצנה. לדוגמה- הסצנה מתרחשת במעלית שנתקעה, במקום הומה אדם, בשדה תעופה, במקום דחוס/קר במיוחד/חם במיוחד ועוד. כדאי לבחור את הלוקיישן ואת תכונותיו באופן שיעצים את המהלך הדרמטי של הסצנה – לדוגמה: שתי דמויות המתקשות לתקשר נתקעות במעלית יחד ונאלצות לתקשר על מנת לפתור את המצב אליו נקלעו ומתוך דיאלוג זה ניתן לייצר את הדיאלוג על המועקות בניהן.

שאלות מנחות לדיון:

1. אילו לוקיישנים (אתרי צילום) נחשבים מעניינים לדעתך?
2. מהו הקשר בין בחירת הלוקיישן ובין המהלך הדרמטי של הסצנה?
3. תנו דוגמה מסרט/ספר שאתם מכירים בה בחירת הלוקיישן השפיעה על ההתרחשות באופן שחיזק את הדרמה

קבוצה מס. 2 : סאב טקסט וטקסט

סאב טקסט – subtext - מה שנמצא "מתחת" לטקסט, הכוונה מאחורי המילים (sub - מתחת ל.. כמו subway או submarine). רובד אחד של דיאלוג הוא הטקסט הנאמר ורובד נוסף ומעניין יותר הוא מה שנמצא מאחורי המילים הסאב טקסט. כמו במציאות, גם הדמויות בתסריט לעתים מתקשות לנסח במפורש את התחושות שלהם. כאשר דמות מדברת על נושא חיצוני, אך ברור מטון דיבורה או משפת הגוף שלה כי היא מתכוונת לנושא פנימי, עמוק יותר ומורכב יותר – נוצר הפער בין הטקסט לסאב טקסט. כאשר התסריטאי בוחר לייצר פער בין הטקסט והסאב טקסט הסצנה הופכת מעניינת יותר עבור הצופה כיוון שהוא נדרש להבין את המתרחש על המסך ולנסות לפענח במקביל את המתרחש מאחורי המילים.

שאלות מנחות לדיון:

1. תנו דוגמאות לביטויים / שיח שיש בו סאב טקסט שמוכר לכם מהיומיום (ציניות, אירוניה וכו')
2. האם לדעתכם סצנה שיש סאב טקסט מעניינת יותר לצופה? אם כן, מדוע?
3. תנו דוגמה לסצנה שראיתם / שאתם זוכרים שיש בה סאב טקסט

קבוצה מס. 3 : עקרון ה show don't tell – להראות לא רק לדבר

הקולנוע הינו מדיום ויזואלי בשונה מהטקסט הספרותי. אפיון הדמויות בקולנוע ופריסת מהלך העלילה יכול להיות מועבר לצופה על ידי – פעולות ודיאלוגים. חשוב לייצר בתוך הדרמה הקולנועית סצנות בהן הרובד הפנימי של הדמויות והעלילה בא לידי ביטוי בסמלים ויזואליים או בהתרחשות חיצונית בנוסף לסצנות הדיאלוגים.

שאלות מנחות לדין:

1. באיזה אופן לדעתכם משפיע אפיון דמות דרך פעולות ולא רק דרך דיאלוגים?
2. תנו דוגמה מסרט / ספר שאתם מכירים בה הבנתם משהו חדש על דמות דרך פעולה שלה שלא נחשף קודם לכן בדיאלוגים.

קבוצה מס. 4: מאורע מחולל

מסעו של הגיבור מתחיל תמיד במאורע הגורם לו לצאת למסע. אלמלא המאורע המחולל, לא היה הגיבור יוצא למסעו, ולא היה סרט. מדובר תמיד במאורע בלתי צפוי הנכפה על הגיבור מבחוץ, משנה את חייו לחלוטין, באופן שאינו מאפשר לו להמשיך כמקודם, ומאלץ אותו לצאת למסע שהוא סיפורו של הסרט. המסע לא חייב להיות מסע פיזי (נסיעה ממקום למקום), לעתים המסע הוא פנימי והשינויים אצל הגיבור באים ליעדי ביטוי בחייו.

1. מהי החשיבות של המאורע המחולל בעלילה הקולנועית?
2. מהו הקשר בין המאורע המחולל לבין המסע של הגיבור/ים של הסרט אל שינוי?
3. תנו דוגמאות למאורע מחולל בתסריט / סיפור שאתם מכירים שאינו חשיפת סוד

בהצלחה 😊